

Inger Lise Skog Hansen og Maja Flåto

Boligarbeid i Nav

Mer enn tak over hodet

- Flere trenger hjelp og boligarbeidet er omfattende.
- Situasjonen i boligmarkedet og helse- og velferdspolitikken påvirker hjelpebehovet og Navs handlingsrom.
- For mange ikke bare akutt hjelp med midlertidig botilbud.
- God praksis i Nav – samordnet innsats.

Midlertidig botilbud – *og en bedre livssituasjon for vanskeligstilte*

- **Sosialtjenesteloven § 27 – rett til midlertidig botilbud - ved akutt behov.**
 - Kvalitetsmessig forsvarlig ut fra tjenestemottakers behov
 - Hovedregel ikke mer enn 3 måneder, og iverksette tiltak for overgang til varig bolig
- **Sosialtjenesteloven gir et bredt mandat – bedre levekår for vanskeligstilte.**
 - Opplysning, råd og veiledning, § 17
 - Økonomisk sosialhjelp, §§ 18, 19, 21
 - Samarbeide med andre sektorer og tjenester ved behov, § 13

Sosial utvidelse av hvem som ber om hjelp

- Økonomisk sårbarhet i større grad risiko for boligproblemer.
 - Lavinntekt, gjeld, akutte situasjoner.
- Ulike sosiale- og helsemessige problemer.
- Vanskeligstilte mer utsatt enn tidligere.

Foto: Colourbox

Overgangssituasjoner

- Husleiekontrakt oppsagt – presset boligmarked
- Utskrivelse fra spesialisthelsetjeneste
- Løslatelse fra fengsel
- Tilbake fra utenlandsopphold – eller familiegjenforening.
- Vedtak om kommunal bolig – venter på tildeling.
- Samlivsbrudd eller opphold i krisesenter.
- Besøksforbud eller omvendt voldsalarm

Hjelpebehov og posisjon i boligmarkedet varierer

- I akutt krise og raskt reetablere seg i egen bolig
- Ulike forhold kan føre til svakere markedsposisjon og mer omfattende behov for hjelp.
- Veien fra midlertidig til varig bolig lang for noen.
 - Lav betalingsevne
 - Diskriminering i det private leiemarkedet
 - Få kommunale boliger og lang ventetid på tildeling
 - Begrenset tilgang på egnede bo- og tjenestetilbud (primært rus- og psykisk helse).

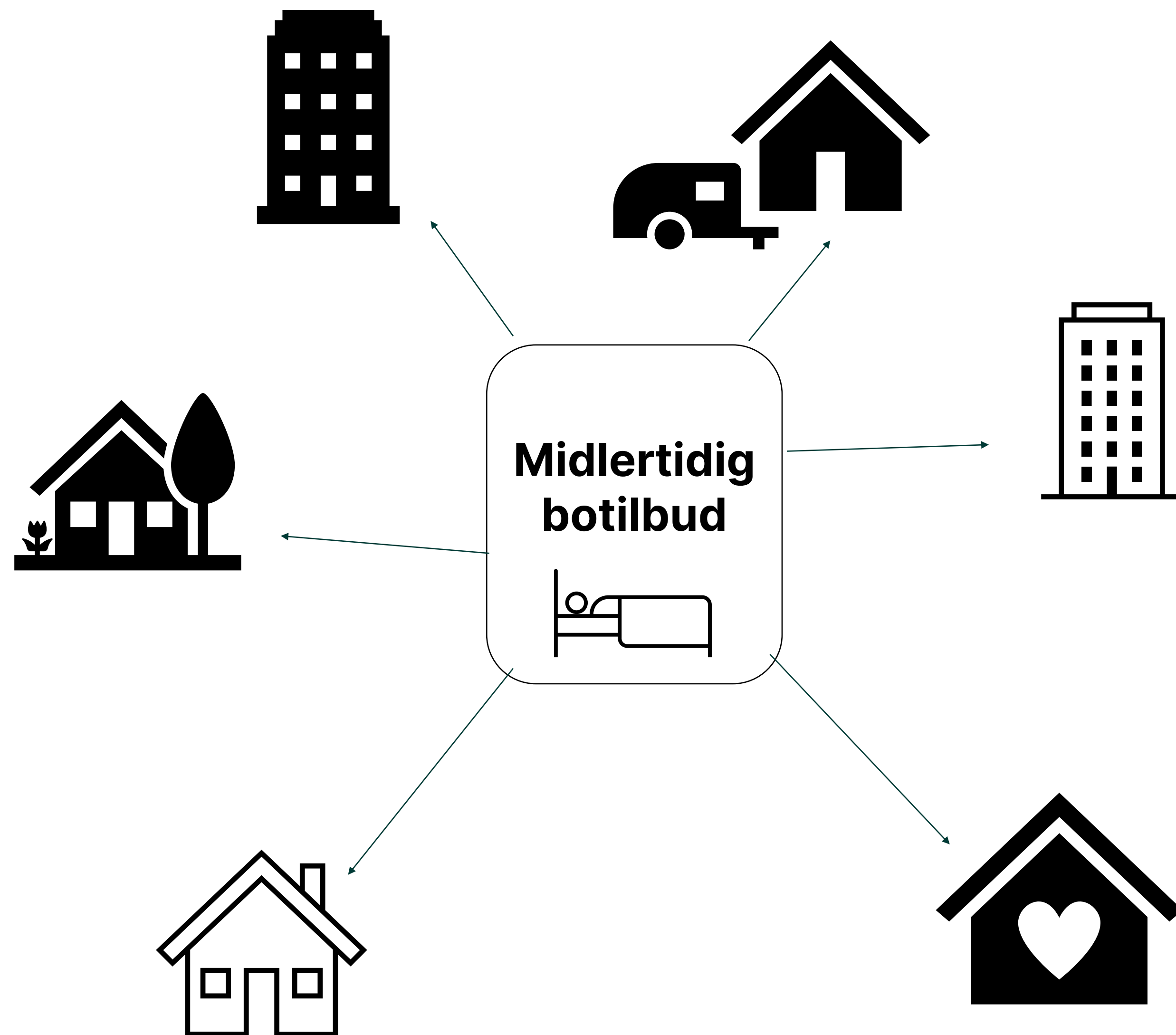

Beboere med flere eller lange opphold i midlertidig botilbud

Nå har jeg bare dansa rundt i Navs dans... Jeg har bodd seks eller syv forskjellige steder i år.

Nå har jeg bodd her så lenge, at jeg har begynt å bli vant til det. Så nå sier jeg, nå skal jeg hjem... Ja, for jeg bor jo her.

Nei, jeg vet ikke hvor lenge jeg kan bo her. Det er jo en belastning bare det. (...) Jeg er her. Og de sier at du bare må prøve. Og de vet jo at jeg prøver. (...) Det er tungvint. Klart det går på psyken løs til slutt!

Kommunalt eid og drevet

Ideelle organisasjoner eier og drifter (etter avtale)

Kommunalt eid, drevet av ideell organisasjon (etter avtale)

Privat eid og drevet

- eiendomsselskaper
- med og uten avtale

Stor variasjon i

- størrelse og kvalitet
- bemanning
- kompetanse
- husregler

Her har man jo et kjempeapparat rundt seg. Ja. For da jeg kom, så hadde jeg bare det jeg sto og gikk i. (...) Men dem her har gjort alt riktig. (...) Her er det jo på en måte botilbud skråstrek bibliotek, skråstrek sosionomtjeneste. Med litt tverr-faglig opplegg, da. Det er det faktisk. (...) Det er dritbra, jeg er veldig glad for at jeg ble flytta hit

(beboer i midlertidig botilbud)

Jeg er lei av stedet og lei av ... Det blir mange timer hvor man ... Hvis du ikke har noe mål og mening annet enn å ligge rett ut på den forbaska sengebrisen og se på TV
(beboer i midlertidig botilbud)

Hva karakteriserer vellykket praksis ved Nav-kontorene?

- Ingen modell – eller felles protokoll for god praksis i boligarbeid
- Ulike kontekster i Nav kontor, organisering og utfordringsbilde.
- Ulik organisering av det boligsosiale arbeidet i kommunene, boligtilbud og praksis.
- Virksomme elementer, tilnærminger.

Foto: Colourbox

Henvendelse i mottak, digitalt eller på telefon.

Kartlegging/vurdering: Hva er behovet? Ulike praksiser for hvor systematisk og omfattende kartlegging som gjøres, i hvilken fase, og om andre aktører involveres. Vurderer brukerens økonomi, om muligheten til å betale for botilbud selv / en egenandel.

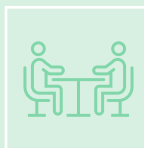
2a: Har tilgang til midlertidige botilbud med plass (eget kommunalt tilbud / kvalitetsavtale med ideelle / privat), vedtak § 27 (om akutt – dårlig tid, noen tilfeller ikke alltid fattet vedtak). E-post/telefon til midlertidig botilbud, sender rekvisisjon.

2b: Har ikke tilgang til egne midlertidige botilbud / avtaler – eller det er fullt: Benytter ulike private aktører uten avtale. Har ev. noen faste aktører som benyttes. Tar kontakt med botilbud, hører om plass. Vedtak § 27, ikke alltid. Noen steder gir Nav garanti for oppholdet, andre steder ikke.

2c: Finner ingen ledige plasser i botilbud, eller bruker er utestengt, ingen egnede tilbud. Orienterer bruker om andre muligheter. Gir tips om hotell/botilbud innenfor aktuell prisklasse. Hører om mulighet i brukerens eget nettverk. Noen tilfeller åpner for å betale private, venner, nettverk. Sjelden fattet vedtak § 27, ofte §§18 / 19 (økonomisk stønad).

Behandle søknad om å forlenge opphold i midlertidig botilbud. Plikt for bruker etter x dager/uker (varierer) om å søke forlengelse på midlertidig botilbud. Ulike rutiner på hvorvidt bruker får påminnelse om å søke, om det innkalles til videre oppfølging / møte / hjemmebesøk. Variasjon i hvorvidt bruker har ulike former for aktivitetsplikt, tilbud om oppfølging.

Hjelp med overgang til varig bolig, ulike praksiser for oppfølging. Fatte vedtak § 17 (råd og veiledning) eller § 6 i boligsosiallov (bistand for vanskeligstilte på boligmarkedet).

Grunnlag for god praksis

- Boligfunksjoner eller ressurser i Nav-kontoret. Tid.
- Strukturer, retningslinjer, felles praksis
- Samarbeid med kommunen for øvrig.
- Forebygging

God praksis knyttet til rammebetingelser i kommunen, men organisering og praksis i Nav-kontoret er viktig.

Foto: Colourbox

LOKALE EKSEMPLER FRA NAV-KONTOR

God praksis hjelp med midlertidig botilbud

- Systematisk kartlegging
- Vedtak § 27 med tydelige beskrivelse av tilbud, forventinger og eventuelt inkluderer vedtak om råd og veiledning.
- Tilgang til et differensiert midlertidig botilbud og god kjennskap til tilbud.
- Strukturert oversikt over personer i midlertidig botilbud som dynamisk verktøy for oppfølging.
- Felles møter i kontoret for oppfølging av personer i midlertidig botilbud – sikre målrettet og koordinert innsats, fremme læring.
- Rutiner for å melde avvik – synliggjøre utfordringsbildet!

God praksis boligveiledning

- Tidlig forventningsavklaring og avklaring av videre spor.
- Tett og direkte kontakt med bruker gjennom hele prosessen.
- Forberedelse til visning og kontakt med utleier.
- Rask og fleksibel behandling av depositumstøtte og garanti.
- Aktivitetsforventing kombinert med skjønnsutøvelse: fremme mestring, ikke avmakt!
- Gruppebaserte tiltak, boligskole.
- Systematisk nettverksarbeid med utleiere, tillit over tid.

